

МУЗИЧНА ОСВІТА ЗАСОБАМИ ІНТЕРНЕТУ (НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ ОКРЕМИХ ВИКОНАВЦІВ ЗАХІДНОЇ ДІАСПОРИ)

У статті висвітлюється сучасний підхід до музично-навчального процесу з посиланням на діяльність окремих виконавців західної діаспори. Розглядається можливість використання інноваційних технологій та аналізуються окремі Internet-сайти.

Ключові слова: *Internet, Web-контент, західна діаспора, відео урок*

В статье освещается современный подход к музыкально-учебному процессу с ссылкой на деятельность отдельных исполнителей западной диаспоры. Рассматривается возможность использования инновационной технологии и анализируются отдельные Internet-сайты.

Ключевые слова: *Internet, Web-контент, западная диаспора, видео урок*

In the article the modern fitting lights up for musically educational to the process with reference to activity of separate performers of western diaspora. Possibility of the use of innovative technologies is examined and separate windows are analysed in Internet.

Keywords: *Internet, Web-kontent, western diaspore, video lesson*

Сучасне життя нерозривно пов'язується з інформаційними технологіями, які докорінно змінюють комунікативні та пізнавальні можливості суспільства.

Питання застосування інформаційних технологій у дослідженні культурно-мистецьких явищ та роль комп'ютерних програм в інтенсифікації навчального процесу все частіше піднімаються вченими [1, с.255].

Україна стоїть перед викликом впровадження і підтримки освітніх процесів за принципом «навчання впродовж усього життя». В умовах «інформаційного вибуху» і бурхливого розвитку інформаційних технологій, питання побудови ефективних систем підтримки безперервного навчання

набуває особливої значущості. Дедалі більшого значення набуває самонавчання. Всесвітня мережа Internet дає універсальну можливість для підтримки безперервного навчання (пошуку загальних та спеціальних даних, використання навчальних методик, самовчителів тощо).

Проаналізовані наукові джерела дають уявлення про стан розробленості проблеми в цілому та окремих її аспектів. Зокрема, питання побудови ефективних систем підтримки безперервного навчання розглядали в своїх дослідженнях О.О. Гагарін, В.І. Гайдаржи, С.В. Тищенко [2]. Їхні розробки в плані використання дистанційного навчання, штучного інтелекту в освіті та управління знаннями в Internet є актуальними сьогодні. Намагаючись відповісти на проблему інформаційного перенасичення, розробники сучасних інтелектуальних систем навчання намагаються забезпечити суспільство ефективною інфраструктурою для керування великою кількістю навчальної інформації через гнучкі моделі освітнього Web-контенту¹ [7].

Аналіз процесу інформатизації освіти та сучасних комп'ютерно-технологічних програмних продукцій у дослідженні розвитку музичної культури здійснили О. Чайковська [6] та К.Фадєєва [5].

Комунікативні властивості і можливості Internet, аналіз Web-сторінок та перспективи застосування мультимедійних технологій навчання у музичних навчальних програмах висвітлені у працях В.Дутчак [3] та Ю.Волощука [1].

Проте, незважаючи на широкий спектр музикологічних розвідок, узагальнюючих дослідження, які б відкривали нові шляхи розвитку музичної освіти засобами Internet немає. *Завданням* даної статті є вивчити та проаналізувати інформаційні джерела з метою встановлення їх типології та залучення інтерактивних технологій до так званого безперервного навчально-освітнього процесу.

Стрімкий розвиток мережі Інтернет сприяє її використанню у різноманітних сферах суспільного життя, зокрема і в освіті. Все більше освітніх

---

¹ Навчальний Web-контент – це контент освітніх сайтів, порталів дистанційного навчання та інших Internet-систем, який використовується для передачі знань користувачам [7].

установ та окремих осіб (в т.ч. і митців) бажають швидко та динамічно публікувати власну інформацію в мережі Інтернет, роблячи її доступною всім.

У процесі вивчення спеціальних музичних дисциплін важливу роль відіграють електронні навчальні посібники, які в даний час досить активно поширюються через глобальну мережу Internet. В дослідницьких колах широко обговорюється якісний доступ до необхідної інформації в такому посібнику. Зокрема, для покращення навчального процесу в музичних освітніх закладах, Ю.Волощук пропонує ввести систему гіперпосилань, як миттєвий навігатор темами лекційних та практичних занять, а також як можливість ознайомлюватися з допоміжними матеріалами (нотами та аудіо записами музичних творів), які знаходяться на компакт-дисках чи Internet-сайтах [1, с.257].

Відомий виконавець і дослідник кобзарства, кандидат мистецтвознавства Віктор Мішалов (Канада), нагороджений в 2009 році згідно Указу Президента України В.Ющенка орденом «За заслуги» III ступеня, в межах Web-сторінки <http://bandura.net/index.html> помістив власне дослідження «Ukrainian Folk Instruments by V.Mishalow», яке охоплює історичні відомості про струнні, ударні, духові українські народні інструменти, їх сольну та ансамблеву функцію, тут же пропонується бібліографія за темою та фотоілюстрації [3, с.17]. Його можемо віднести до еталонних електронних навчальних посібників з етномузикології.

На сучасному етапі світового освітнього процесу одне з провідних місць належить відео курсам, основною складовою яких є відео уроки. Такий спосіб навчання не поступається ефективністю будь-яким стаціонарним урокам в освітніх центрах, а в дечому навіть має свої переваги, оскільки забезпечує адаптивність процесу навчання.

Популярність такого виду навчання засвідчує й те, що багато відомих музикантів записали свої уроки на різних сайтах. Приміром, прихильники сера Пола МакКартні можуть тепер навчитися грати його пісні в он-лайн за допомогою відео уроків, які дає сам маестро. Музикант погодився провести декілька уроків на сайті <http://www.NowPlayIt.com>, де розміщені для

завантаження повчальні відеоролики, і вже записав три заняття з піснею «Ever Present Past». Представник сайту сказав: «Сер Пол записав уроки гри на басу, барабанах і гітарі тривалістю не більш за одну годину. Він сподівається також записати уроки з його старими класичними речами» [8]. У числі інших британських музикантів, що записали свої уроки для сайту, Blur, Кейті Танстолл, Placebo, Athlete і ін.

Гру на українських народних інструментах пропагують також засобами Internet музиканти української західної діаспори, зокрема доктор етномузикознавства й української фольклористики університету Альберти Браєн Черевик, а також бандурист світової слави Віктор Мішалов. Їхні навчальні відео ролики можна знайти на Internet-сторінках сайтів: <http://www.youtube.com/watch?v=reSIUiD8a4Y>
<http://www.bandura.org/>.

Традиції української народної музики оригінально перевтілюються у творчості гурту канадських українців «Кубасонікс» (THE KUBASONIKS), створеного 1996 року в місті Едмонтон Браєном Черевиком, який є представником четвертого покоління українських музик (brian.cherwick@ualberta.ca). Творчість музикантів здобула багато прихильників у Канаді та США, а завдяки етнічному міжнародному фестивалю «Країна мрій» та лідеру гурту **ВВ** Олегу Скрипці «Кубасонікс» у 2008 році відкрили для себе і українці (http://www.krainamriy.com/rozdil_44.html). Символом гурту є кільце ковбаси із наліпленим на неї кленовим листочком. Основна мета колективу полягає у пропагуванні традиційної української музики для збудження генетичної пам'яті серед тих українців діаспори, які вже не знають української мови. Браєн Черевик володіє грою на тридцяти інструментах, серед яких: цимбали, ліра, дуда, дрімба, сопілка, кобза, трембіта, акордеон, фортепіано, гітара, теленки і ін. Своєю майстерністю він охоче ділиться з користувачами Internet. Як приклад, відео ролик на сайті <http://www.youtube.com> тривалістю 4,35 хв., де показано прийоми гри на українських народних інструментах [4].

Основні Internet-сторінки про культурно-мистецьку діяльність українського зарубіжжя (колективів, шкіл, окремих виконавців), організацію фестивалів, конкурсів, конференцій, форумів тощо починають формуватися з 90-х років ХХ ст. [9; 10]. Вони активно виконують культурно-просвітницьку функцію.

Провідне місце серед колективів західної української діаспори займає капела бандуристів ім. Т.Шевченка (Детройт, США). Ними була розроблена власна сторінка UBC – Ukrainian Bandurist Chorus, яка містить широкую інформацію про діяльність мистецьких навчальних таборів у Канаді; діяльність освітньої комісії колективу, яка займається виданням необхідної літератури; ансамблі і школи бандуристів діаспори, біографії виконавців та диригентів капели на різних етапах її функціонування, подано всю аудіо-дискографію колективу. Крім того, тут подано типи давніх і сучасних бандур, аналіз їх конструкцій, строю, якості струн, необхідні креслення і фото [3, с. 16].

Одним із активних пропагандистів бандури в Україні та українському зарубіжжі, її популяризації на Internet-сторінках є відомий виконавець і дослідник кобзарства Віктор Мішалов. Митцем був розроблений і впродовж значного періоду підтримуваний Web-сайт «Віртуальний музей бандури», що містив значний біографічний матеріал про бандуристів (виконавців, педагогів, майстрів) України та зарубіжжя, про ансамблеві колективи, їх історію, довідкові документи про стрій різних типів інструментів, їх технічні та художні можливості.

Важливу культурно-просвітницьку функцію відіграють персональні сайти українських виконавців діаспори. Як приклад, Web-сайт всесвітньовідомої співачки Вікторії Лук'янець ([http:// www.victoria-loukianetz.com/](http://www.victoria-loukianetz.com/)), де вміщено її біографію, фотогалерею, фоно та відеотеку (записи – аудіо, відео, CD, DVI), які можна прослухати та переглянути в режимі online, репертуар, календар виступів, відгуки світової музичної критики, контакти.

Поява Internet-сторінок та відео уроків за рубежем стали поштовхом для створення аналогічної продукції в Україні, велика кількість якої розміщена на таких Internet-адресах:

<http://www.videoyroki.org.ua>

<http://akkords.org.ua/index.php?ID=11>

<http://video.tochka.net/132587-video-uroki-igry-na-gitare-10/>

<http://videouroki.ws/>

<http://www.youtube.com/watch?v=iGa67jeIF4Y>

<http://uroki-music.com.ua/index.php?nma=counter&fla=reflog...>

Більшість із поданих сайтів – платні, а вчителями на них виступають професіональні викладачі музичних дисциплін з різних регіонів України та української діаспори. Так, майстерністю гри на гітарі із готовністю поділитися на сайті <http://uroki-music.com> Андрій Сплер, що проживає в Нью-Йорку (США). Такі відео уроки розраховані на різний рівень підготовки учнів (початковий, середній, вищий). Перевагою для учнів є вільний вибір учителя, або й декількох одразу з обраного музичного предмету.

Також інформацію про музичну освіту в українській еміграції можна знайти на сторінках віртуальної енциклопедії Wikipedia [10], яка є постійно оновлюваним сайтом, до участі в якому запрошують усіх бажаючих.

Таким чином, викристалізовується наступна типологія інтерактивних технологій безперервного навчально-освітнього музичного процесу: електронні навчальні посібники, відео курси, культурно-просвітницькі програми.

Отже, безперервна освіта, або освіта впродовж усього життя, змінює освітню парадигму, залишаючи базові і ємні освітні програми у полі традиційної діяльності вищих закладів освіти, і роблячи акцент на індивідуальних стислих і націлених на безпосередній практичний результат навчальних програмах. Найпрогресивнішою платформою для реалізації подібних освітніх тенденцій залишається Internet-простір, як модерний засіб збереження та поширення інформації і художньої творчості. Тому використання комп'ютерних технологій у вивченні музичних дисциплін сприятиме зростанню ефективності засвоєння знань індивідуумом.

Література:

1. Волощук Ю. Навчальний курс «Історія скрипкового виконавства» у контексті розвитку інформаційних технологій / Юрій Волощук // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського. Випуск 35. Актуальні проблеми викладання музичних дисциплін у вищій школі. Збірка статей. – Київ, 2004. – 292 с. (С.255-262)
2. Гагарін О.О., Гайдаржи В.І., Титенко С.В. Концептуальний підхід до подання знань в інтелектуальній освітній системі / О.О. Гагарін, В.І. Гайдаржи, С.В. Титенко // Сучасні тенденції розвитку інформаційних технологій в науці, освіті та економіці // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 11–13 грудня 2006 р., м. Луганськ. – Луганськ: Альма-матер, 2006. – С.17–19.
3. Дутчак В. Інтернет як комунікативний засіб співпраці бандуристів світу / Віолетта Дутчак // Музикознавчі студії: Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М.В.Лисенка. Вип. 21/Ред.-упор. О.Катрич, А.Душний, Б.Пиц. – Дрогобич: Посвіт, 2009. – С. 14–21.
4. Карась Г. Трансформація гуцульських музичних традицій у сучасному виконавстві в Канаді (на прикладі творчості гурту Кубасонікс) / Ганна Карась // Україна, Галичина, Гуцульщина: історія, політика, культура // Збірник статей та повідомлень наукової конференції з міжнародною участю «Гуцульщина як історико-культурний феномен» 29 жовтня 2009 р., м. Коломия / Ред.-упор. І. Монолатій. – Коломия: «Вік», 2009. – С. 70-72
5. Фадєєва К. Музичні комп'ютерні технології ХХ століття: монографія / К.Фадєєва. – К.: Парламентське видавництво, 2006. – 399 с.
6. Чайковська О.А.Формування музичних знань молодших школярів засобами мультимедійних технологій навчання: Автореф. дис. ...канд. пед. наук: 13.00.02. / О.А. Чайковська. – К., 2001. – 18 с.
7. <http://www.setlab.net/> Віртуальна лабораторія новітніх інформаційних технологій СЕТ. Дослідження в області дистанційного навчання.
8. Доступно за адресою: <http://www.nowplayit.com/>
9. Доступно за адресою: <http://www.youtube.com/watch?v=e5hHqcjg720>
10. Доступно за адресою: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>

